

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 36 (1649).

14 ЛИСТОПАДА 1986 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Учасників конференції привітали уні підшефної школи-інтернату м. Котовська. На знімку: Наталя Жур'ян, учениця 8-го класу.

Рішення XXVII з'їзду КПРС - в життя!

ЗВІТУЄ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОМСОМОЛ

11 листопада в Одеському університеті відбулась XXXI звітно-виборна комсомольська конференція. Із звітною доповіддю комітету комсомолу виступила Людмила МИКИТАСЬ.

Нинішні студенти — спеціалісти завтрашнього дня, — повинні бути озброєні найсучаснішими знаннями і ґрунтовними практичними навичками, досконало володіти передовою технікою і технологією, широким кругозором, розвинутими творчими здібностями, економічним мисленням нового типу, ініціативою і дловитістю. Відповідати вимогам сучасного життя може повністю лише той випускник, який розвинув свої творчі здібності, перш за все систематичним навчанням, вимогливим ставленням до себе.

Прикладом такого ставлення до навчання є кращі студенти, комсомольські активісти, ленінські і іменні стипендіати, відмінники навчання, які поєднують оволодіння знаннями з громадською роботою. Це — Юрій Прищипний і Анастасія Величківська (філфак), Ольга Волянська (фізфак), Едуард Щеголов (істфак), Тетяна Животовська (факультет РГФ), Алла Кобозева (мехмат), Лариса Бурлак (біофак), Інна Котенева (юрфак).

Не може не тривожити той факт, що сьогодні налічується триста двадцять студентів, які вчаться тільки на «задовільно», а двісті сорок два студенти отримали в ході останньої сесії двійки, в їх числі і шістнадцять активістів.

Основний важіль підвищення успішності і громадської активності студентів, на наш погляд, міститься в розширенні студентського самоврядування. 8 груп механіко-математичного факультету працюють сьогодні за принципом колективної відповідальності. Кожна з цих груп, уклавши договір з деканатом, зобов'язалась підвищити успішність і не просто підвищити, а цілком точно визначити, хто із студентів групи повинен закінчити семестр без трійок.

В багатьох вузах країни сьогодні практикується розподіл стипендії в групі за принципом КТУ (коефіцієнт трудової участі). Досвід такої роботи дає позитивні результати. Думається, що і в ОДУ ряд груп підхопить таку ініціативу.

Комітет комсомолу розглядає наукову роботу студентів, як складову частину навчального процесу. Комсомольські організації хімічного, фізичного, біологічного фа-

культетів багато працюють над тим, щоб підвищити у студентів інтерес до глибокого освоєння наукового матеріалу.

Необхідно визнати, що в університеті за звітний період знизилась кількість проблемних студентських груп, науково-дослідницьких студентських загонів. Все ще недостатньо розвинутий зв'я-

зок студентських наукових товариств з промисловими підприємствами, студентської науки з проблемами міста, регіону і власне університету. На квітневому комсомольському активі була прийнята постанова, в якій мова йшла про те, що студенти-історики повинні присвятити свій науковий пошук створенню історії університетської комсомольської організації і закінчити цю роботу до 125-річчя Одеського держуніверситету. Вирішили, постановили і забули.

На минулій конференції мова йшла про те, що в університеті працюють п'ять студентських наукових бюро. На жаль, сьогодні ми говоримо про існування тільки трьох таких бюро. Припинили свою роботу студентське бюро перекладів і СКТ «Теплофізик». В цьому плані є чим зайнятися комсомольським бюро фізичного факультету і факультету РГФ.

За звітний період значний

крок вперед зробила Рада молодих вчених і спеціалістів (голова Василь Ковтун). Молоді співробітники беруть участь у виконанні близько двохсот госпдоговірних і вісімдесяти держбюджетних тем.

Сьогодні ми змушені констатувати факт, що в університеті з року в рік зменшується кількість молодих вчених. Так, наприклад, на мехматі в 1984 р. було 102 молодих вчених, 1985 — 93 чоловіки, в 1986 — 85 чоловік. Одна з головних причин та-

кратів миряться з тим, що нерідко політгодини проводяться формально і неефективно.

На низькому організаційному рівні проводяться заліки по СПП на геолого-географічному, хімічному факультетах.

Заслужовує, на наш погляд, схвалення ініціатива студентів історичного факультету і факультету романо-германської філології про проведення політтурнірів.

Цікаві форми ідеологічної роботи, особливо в питаннях

ною схемою: через комітет комсомолу і відповідальних за інтерроботу на факультетах, курсах і в групах. Це давало і дає певні позитивні результати. Але сьогодні, коли половина з тих, хто навчається, — стажисти і аспіранти, які не мають контакту з комсомольцями на заняттях, а на деяких факультетах вже кожний п'ятий студент — іноземець, треба ясно міняти характер роботи. Саме тому в минулому році було створено Раду секретарів молодіжних організацій університету.

В роботі нашого інтерклубу «Орбіта» ще мало ініціативи самих студентів. За звичаєм всі заходи проводяться з ініціативи комітету комсомолу, деканату по роботі з іноземними студентами, «Інтуриста», «Супутника», кафедр суспільних наук і т. д. В подальшій своїй роботі КІД «Орбіта» повинен сприяти не тільки інтернаціональному вихованню комсомольців та іноземних громадян, але і розвитку ініціативи студентів в проведенні інтерроботи.

Доповідач докладно зупиняється на проблемах трудового виховання студентів, роботі студентських буд-загонів.

За хорошу організацію роботи будвельних загонів заохочені командир і командир загону «Атланти» — переможця соцзмагання серед загонів ОДУ — Юрій Бошко і Сергій Кичмаренко. Комітет комсомолу представив їх до нагородження почесними знаками ЦК ВЛКСМ «За активну роботу в студентських загонах». За підсумками багаторічної плідної роботи в студентських загонах до нагородження медаллю «За трудову відзнаку» представлено Віктора Товбійчука, випускника юридичного факультету.

Далі доповідач торкається питань внутрішньої роботи організації, в дзнаючи при цьому, що досі ще не усунені такі недоліки, як низька активність, відсутність ініціативи, наявність формалізму і показухи.

Доповідач самокритично підкреслила, що не всі члени комітету комсомолу, обраного на XXX звітно-виборній конференції, справились зі своїми обов'язками.

Критиці було піддано і роботу університетського «Комсомольського прожектора».

НА ЗНІМКУ: делегати конференції.

Фото
Є. Краснопольського.

ЗВІТУЄ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОМСОМОЛ

Проти байдужості і формалізму

У своїх виступах делегати конференції піднімали зловбоденні проблеми студентського життя, в першу чергу самоврядування, поліпшення навчального процесу, підвищення трудової дисципліни, порушували організаційні питання комсомольської роботи, які треба вирішувати негайно, розповідали про свої труднощі.

САМОВРЯДУВАННЯ— ЦЕ САМОСТІЙНІСТЬ І ДОВІРА

Едуард Щеглов, студент III курсу історичного факультету, секретар комсомольського бюро факультету.

Підбиваючи підсумки сільгоспробіт цього року, враховуючи досвід минулих років, комсомольці історичного факультету вважають своїм обов'язком заявити, що робота комітету комсомолу, ректорату, партійної організації ОДУ в цьому напрямку потребує докорінної перебудови. Не можна визнати правильним той факт, що під текстом трудового договору з колгоспом стоять підписи всіх осіб і організацій, за виключенням представника комсомольської організації факультету, тобто тих, кому безпосередньо доводиться виконувати пункти цього договору. Більш того, з текстом цього договору не вважають за потрібне навіть ознайомити студентів перед виїздом на роботу, зате потім, відповідаючи на численні питання студентів в зв'язку з порушеннями, керівники господарств виправдовуються, посилаючись на цей договір. Конкретний приклад: керівництво колгоспу «Прогрес» самочинно подовжило робочий день студентів - вантажників до 10—11 годин на добу, а робочого тижня, відповідно, до 70—75 годин без будь-якої матеріальної компенсації. Студенти не були забезпечені елементарними знаряддями праці, не вистачало тари, своєчасно не подавався транспорт. За ці порушення керівництво колгоспу ніякої відповідальності не несло, оскільки конкретних зобов'язань в договорі визначено не було.

Зате в договір було включено пункт про те, що кошти, зароблені студентами за три робочих дні, відраховуються у фонд райкому і міському комсомолу. Рішення про подібні перерахування треба було заздалегідь погодити з студентським колективом.

Розмови про переведення студентських сільгоспзагонів на права будзагонів залишаються розмовами, поки керівники будуть призначатися викладачі, а тим більше такі, для яких головним було не вирішення проблем, а те, як би зайвий раз не потурбувати голову колгоспу тов. Миндру. Були і такі, з дозволу сказати, керівники, як лікар ТПВ «Юність» тов. Юдін і аспірант філологічного факультету тов. Бражеский, які приїхали в колгосп відпочивати і розважатися.

Ще одна проблема, яка стоїть перед студентським самоврядуванням. На звітно-виборних зборах історичного факультету було прийнято рішення про поетапний перехід гуртожитку № 2 на повне студентське самоврядування. Питання було поставлено так: хай студенти стануть господарями, а викладачі — гостями. Повинен відразу зазначити, що ми не вважаємо простий механічний перехід студентів на платні посади у гуртожитку вирішенням проблем. Завдання полягає в тому, щоб змінити ставлення всіх студентів до місця, де вони живуть, вчаться, відпочивають. Досвід такий у нас вже є. Для вирішення цієї проблеми нам необхідна допомога комітету комсомолу.

Юрій Присяжний, студент IV курсу філфаку, член комсомольського бюро факультету.

Я хотів би зупинитись на деяких аспектах організаційної роботи в комсомолі. Це перш за все — робота з людьми, і тут, як ніде, напевно, часто зустрічаєшся з тими недоліками, які потребують термінового усунення. Візьмо для прикладу організацію багатьох корисних справ, які називаються таким казенним словом «заходи». Розглянемо механізм організації комсомольських заходів. Спочатку комітет комсомолу за кілька днів до якого-небудь засідання просить секретарів факультетських комсомольських організацій прислати кілька чоловік. За цей час (два-

три дні) практично неможливо знайти людей, які бажають туди піти добровільно, їх призначають, а вони не приходять. Ось так і провалюється організація багатьох корисних справ. Істотну допомогу тут могла б принести правильна організація реклами, яка доносила б до студентів інформацію про найбільш цікаві зустрічі, вечори, концерти. Поки що в цьому відношенні добре працює тільки студентський клуб. Може є рація створити при «Комсомольському прожекторі» комітету комсомолу невелику групу художників, яка б займалась цією справою?

А візьміть конференції, засідання, збори. Адже справа доходить до абсурду. Свідомість багатьох наших комсомольців така, що доводиться складати списки тих, хто туди приїде. Причому ходять на такі, назвемо їх цим словом, заходи, по черзі, і деякі комсомольці потім навіть наполягають на тому, щоб поставили хорошу оцінку з суспільно-політичної практики за часно просиджені в залі кілька годин, під час яких вони займалися своїми справами.

Такий стан справ залежить і від того, що дуже мало у нас зборів, які проходять жваво, бурхливо, незаоргані-

зовано. Часто все попередньо підготовлено: виступаючі, проект рішення, в який вноситься потім мінімум змін, тексти виступів перевірені і виправлені. Дуже рідко хто-небудь напише в президію записку і виступить сам, без підготовки. І від цього виступу в президії холодок на серці: раптом що-небудь не те скажуть.

Інший аспект організаційної роботи: внески. Хіба не соромно, коли комсомольський актив тижнями «вбиває» зі своїх товаришів по десять копійок. Так, студенти-випускники цього року Страшинська і Макулькін не сплачували комсомольські внески понад п'ять місяців, все сподіваючись, що комсорги будуть бігати за ними, а якщо треба, то й прийдуть до них додому. Такі люди комсомолу не потрібні.

Треба ширше давати інформацію про комсомольські справи на сторінках університетської багатотиражки — це повинно стати одним з напрямів роботи створеної нещодавно студентської редакції газети «За наукові кадри». Створені в студентській редакції відділи допоможуть висвітлити всі аспекти навчання, відпочинку, побуту, участь студентів в громадському житті і самодіяльності вузу.

СВОЇМ АКТИВНИМ ПОМІЧНИКОМ І НАДИНИМ РЕЗЕРВОМ КПРС ПО ПРАВУ ВВАЖАЄ ВСЕСОЮЗНУ ЛЕНИНСЬКУ КОМУНІСТИЧНУ СПІЛКУ МОЛОДІ — БАГАТОМІЛЬЙОННУ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ, ЯКА ОБ'ЄДНУЄ ПЕРЕДОВУ ЧАСТИНУ РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ. ПАРТІЯ І НАДАЛІ ПІДВИЩУВАТИМЕ РОЛЬ КОМСОМОЛУ У ВИХОВАННІ ПІДРОСТАЮЧОЇ ЗМІНИ, В ПОЛІПШЕННІ РОБОТИ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, У ПРАКТИЧНОМУ РОЗВ'ЯЗАННІ ЗАВДАНЬ ПРИСКОРЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ. (ІЗ ПРОГРАМИ КПРС).

Відповідь групи делегатів з 2—4-го курсів мехмату:

1. Особливого захоплення від доповіді немає. Доповідач торкнувся багатьох проблем взагалі, але конкретних їх рішень не пропонується.

2. Перше, про буфет мехмату. Друге, про культурне дозвілля студентів. Про відсутність вільних приміщень на факультеті. Четверте, про формалізм в комсомольській роботі — комітет комсомолу університету вимагає подавати йому багато документації.

Д. Ківчанов, III курс біологічного факультету.

1. Не можу сказати однозначно. Були в ній і позитивні, і негативні сторони. На жаль, доповідь була не така гостра і емоційна, як хотілося б. Я працював в комсомолі, і не раз зустрічався з шаблоном в написанні доповіді. На жаль, ці шаблони так прижились, що навіть збільшені активісти комсомолу не можуть їх подолати. А жаль!

2. В нашому комітеті комсомолу, на мій погляд, дуже слабка організація роботи з людьми. Я зіткнувся з цим сам. Коли мені була призначена зустріч з відповідальним по факультету суспільних професій, я приїжджав в комітет комсомолу тричі, щоразу чекав по півтори-дві години і повертався ні з чим. А я ж приїжджав у призначений мені час. Вибачте, звідки ж візьметься бажання прийхати в комітет комсомолу для з'ясування будь-якого питання.

Анкету провели
О. БОТЕЗАТ, Т. РЯБЕНЬКА,

Оперативна анкета «ЗНК»

1. Яке враження справила на вас звітна доповідь комітету комсомолу?
2. Що б ви особисто хотіли сказати з трибуни конференції?

Андрій Нетребенко, студент II курсу факультету РГФ, комсорг курсу, вважає, що комітет комсомолу ОДУ, якщо він докорінно не перебудується, не зможе взяти на себе впровадження студентського самоврядування у повному обсязі. Бо працюють здебільшого лише звільнені члени комітету, а сам комітет комсомолу відірваний від студентської маси. Комсомольські активісти, на його думку, повинні стати реальними, а не формальними лідерами у студентському житті.

Про недоліки в організації третього трудового семестру говорив Юрій Бошко, студент III курсу юрфаку. Комітет комсомолу створює на юрфаці лише один загін небудівельного напрямку, в якому можуть працювати дівчата. В той же час в університеті чимало дівчат, які бажали б працювати влітку в будзагонах. В таких загонах, як «Атланти», робота не для дівчат. Промовець порушив питання про те, щоб своєчасно був отриманий дозвіл про перенесення літньої виробничої практики студентам другого курсу юрфаку, які увійдуть до будзагону наступного трудового семестру. Ю. Бошко заголосив увагу присутніх на необхідності персонально оцінювати ставлення кожного студента до навчання, комсомольської роботи. Комсомол — це добровільна ор-

ганізація молоді, і ті, хто порушує вимоги Статуту, комсомолу не потрібні. Треба виховувати громадянську свідомість — згоден, але не примушувати демонструвати активність.

Світлана Зубкова, студентка II курсу механіко-математичного факультету, розповіла про перебудову навчального процесу у 8 групах факультету за принципом колективної відповідальності. Про цей почин «ЗНК» вже розповідала в номері від 7 листопада.

Приймаючи до уваги відсутність на факультеті вільних аудиторій, що є значною перешкодою в організації студентського дозвілля, Світлана запропонувала обладнати під студентський клуб один із підвалів. Вона звернулася до адміністрації університету з проханням допомогти комсомольцям розв'язати цю проблему.

(Нагадаємо, що на комсомольському активі університету у квітні цього року повідомлялося про рішення Центрального райкому партії віддати вивільнені в районі 44 підвальних приміщення для клубної роботи у вузах, і що комітет комсомолу ОДУ чекав обґрунтованих заявок на такі приміщення. Про це повідомляла газета «ЗНК» від 9 травня 1986 р. Отже, не зрозуміло, чи подавали студенти мехмату відповідну заявку, і як взагалі відгукнувся універ-

ситет на пропозицію Центрального райкому партії?).

Оксана Поливода, студентка III курсу фізфаку, комсорг факультету, порушила проблему інтернаціонального виховання комсомольців. В рамках факультетів ця робота ведеться недостатньо. Тому й розподіляється часто академічна група на «наших» і іноземних студентів.

Олексій Соляник, асистент кафедри матаналіза, говорив про необхідність кращої координації роботи молодих вчених між факультетами, а також між вузами міста. Треба підняти престиж наукової роботи серед студентів, ставити перед ними складні проблеми. Студентське наукове товариство повинне вести більш активну пропаганду наукової роботи студентів, більш активно популяризувати переможців конкурсів, олімпіад. При організації наукових конференцій на базі нашого університету виникають труднощі з поселенням гостей у гуртожитку. Саме з цих причин такі конференції взагалі не проводяться.

Секретар парткому ОДУ І. І. Кондратюк зазначив у своєму виступі, що за всіма аспектами самоврядування, про які йшлося у доповіді і виступах комсомольців, не можна упустити найважливі-

шого — самого навчання, бо посередній спеціаліст не задовольнить ні вищу школу, ні народне господарство. Завдання комсомольського активу — завжди тримати в центрі своєї уваги серйозні проблеми перебудови, яку потрібно починати з себе. Промовець вказав на необхідність більш широко і глибоко використовувати в ідейно-виховній роботі з молоддю багаті революційні, трудові і наукові традиції Одеського університету.

Проректор з навчальної роботи професор В. М. Тоцький у своєму виступі зупинився на практичних проблемах очікуваних в університеті змін у зв'язку з перебудовою вищої школи. Зокрема, враховуючи, що основний тягар у навчанні має лягти на самостійну роботу студента, промовець вказав на необхідність продумати не

тільки всі форми аудиторних робіт, але й забезпечити необхідну методичну базу і чітку роботу допоміжних служб — читальних залів бібліотеки, кімнат для самостійної роботи в гуртожитках тощо.

Головне в перебудові — підвищення вимог до якості навчання. А це, в свою чергу, потребує виховання у студента свідомого і відповідального ставлення за свої дії і вчинки, до основних своїх обов'язків — зразкового навчання в університеті.

У звітно-виборній комсомольській конференції ОДУ взяли участь перший секретар Одеського обкому ЛКСМУ С. Гриневецький, перший секретар Центрального райкому ЛКСМУ В. Левчук, зав. відділом Центрального РК Компартії України Л. Сушкін. На конференції виступив С. Гриневецький.

СКЛАД КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ОДУ

Сергій Ахلامов, Олексій Войтович, Сергій Дякун, Галина Герасимова, Василь Ковтун, Олег Корзюков, Маріана Кузьміна, Олександр Лобода, Наталя Мельниченко, Людмила Минитась, Манана Матковська, Лариса Мезенцева, Володимир Немерцалов, Андрій Нетребенко, Юрій Присяжний, Петро Райнов, Леонід Райнов, Людмила Статі, Інна Шашевська, Євген Степанов, Олексій Соляник, Сергій Сегада, Наталя Шерстнева.

На першому засіданні комітету комсомолу секретарем була обрана Людмила Минитась.

ПОПЕРЕДУ-ПОШУК

ВИПОВНИЛОСЬ 15 РОКІВ ІЗ ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ПРОБЛЕМНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ СИНТЕЗУ ФАРМАКОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ОДУ.

В середині 60-х років на кафедрі органічної хімії була організована науково-дослідницька група синтезу фізіологічно активних речовин, яка спочатку займалась вивченням фізіологічно активних речовин нафтового походження. Серед перших співробітників цієї групи були А. І. Грень, З. І. Жиліна, О. О. Станкевич.

Освоїши методики синтезу транквілізаторів бенздіазепінового ряду, які вже випускались тоді за кордоном, група розгорнула роботи по широкому вивченню зв'язів між структурою, властивостями і активністю різноманітних гетероциклічних речовин з метою виявлення серед них необхідних для радянської медицини лікарських засобів. Ще в кінці 60-х років О. В. Богатський була розпочата велика робота по створенню на базі цієї групи проблемної лабораторії. Велика науково-дослідницька і науково-організаторська робота завершилась в жовтні 1971 року створенням проблемної науково-дослідницької лабораторії синтезу фармакологічних препаратів (ПНДЛ-5).

За 15 років своєї роботи ПНДЛ-5 перетворилась в авторитетний науковий заклад. Лабораторія виконує науково-дослідницькі роботи по синтезу, вивченню структури, хімічних і фармакологічних властивостей, зв'язку між структурою і біологічною активністю органічних сполук з заданими властивостями, в тому числі нових лікарських засобів для потреб медицини: транквілізаторів, антигіпоксантів, протипухлевих засобів та ін. Цей напрям визнано пріоритетним в Академії наук СРСР, і він ввійшов в перелік комплексної програми науково-технічного прогресу і його досліджень на 1991—2010 роки по Українській РСР. Лабораторія бере участь у виконанні Всесоюзної науково-технічної програми «Створення і освоєння нових лікарських засобів і медичинської техніки» і Всесоюзної програми фундаментальних досліджень АН СРСР «Макроциклічні комплекси і їх аналоги».

В XI п'ятирічці робота ПНДЛ-5 проводилась в тісній співдружності з Фізико-хімічним інститутом ім. О. В. Богатського АН УРСР. Про контакти з ФХІ хочеться сказати окремо. Ще при створенні відділу хімії азотистих гетероциклів О. В. Богатський був організований в республіці академічно-університетський науковий комплекс, який включав кафедру органічної хімії, проблемну лабораторію і новий відділ.

Тепер комплекс переріс в «Міжвідомче науково-виробниче об'єднання по органічній і біоорганічній хімії і каталізу». Завдяки цій співдружності ми маємо можливість проводити дослідно-промислові перевірки лабораторних регламентів синтезу, проробки дослідних партій речовин на дослідному заводі ФХІ АН УРСР, що має велике значення для реалізації результатів спільних робіт у виробництві. Співробітниками ПНДЛ-5 опубліковано 4 монографії, 310 статей, зроблено 255 до-

повідей, одержано 35 авторських посвідчень. В XI п'ятирічці впроваджено в медичинську практику перший вітчизняний транквілізатор «Феназепам» і одержано економічний ефект понад 550 тис. крб. Співробітники лабораторії беруть активну участь в роботі республіканських, всесоюзних і міжнародних конференцій, симпозіумів.

Лабораторія займається не тільки науково-дослідницькою роботою, але й підготовкою кадрів. На базі ПНДЛ-5 були створені нова спеціальність «біохімія» і спеціалізація «хімія природних і синтетичних біологічно активних речовин» для студентів хімічного факультету. В ПНДЛ-5 студенти проходять практику з загального курсу біохімії, спецпрактикум з біохімії і з фізико-хімічних методів аналізу.

У нас працюють хіміки, біологи, фізики. Така єдність, що дозволяє працювати на стику наук, є запорукою успіху.

Лабораторія не раз посідала перші місця на факультеті за підсумками соціалістичного змагання. Зав. сектором кандидат фізичних наук О. П. Руденко нагороджена медаллю ВДНГ, зав. лабораторією кандидат хімічних наук З. І. Жиліна — орденом «Знак Пошани».

ПНДЛ-5 можна по праву назвати кузницею кадрів. За 15 років в лабораторії захистили кандидатські дисертації 17 чоловік, М. Я. Головенко став доктором біологічних наук і очолив відділ ФХІ АН УРСР.

В XII п'ятирічці в лабораторії повинні бути представлені до захисту 3 докторські дисертації.

На сьогодні у нас склався досить сильний творчий колектив, який вже довів, що може вирішувати серйозні проблеми. Тому є всі підстави вважати, що завдання XII п'ятирічки ми успішно виконаємо.

С. СОБОЛЕВА,
ст. науковий співробітник
кандидат хімічних наук.

НІКОНІЙ-86

Так називалась археологічна експедиція студентів історичного факультету, яка в липні цього року проводила розкопки давнього городища Ніконій, що поблизу с. Роксолан Овідіопольського району. Керували роботою доцент кафедри історії Стародавнього світу і Середніх віків А. Г. Загинайло і співробітник Одеського археологічного музею А. С. Малукевич.

Місто, засноване греками в VI столітті до н. е., проіснувало порівняно недовго, до IV століття н. е. Рештки його ніколи поховані під багатометровим шаром землі, а більша частина міста поглинута водами Дністровського лиману. Рік за роком вода безжалісно руйнує дуже цінні рештки історичних комплексів. Метою експедиції і було розкопати і зафіксувати ті ділянки, яким загрожувала загибель. Шаленим вітром, який

підіймав у повітря хмари пилу, піску, зустріч студентів район розкопки. Доводилось працювати майже всліпу, сантиметр за сантиметром знімаючи ґрунт, відкриваючи стародавні таємниці. Але захопленість і ентузіазм допомогли подолати труднощі перших днів. Студентами відкриті залишки кам'яного водозливу, землянка, численні зольники — ями, де древні спаливали сміття. Вони дали багато цікавих знахідок: зроблена з кістки статуетка богині Ніки, заступниці міста, залишки прекрасного чорнолакового посуду, глиняні амфори як місцевого виробництва, так і привезені з давньогрецьких міст.

Практика дуже допомогла студентам визначити своє ставлення до археології, і це важливо, адже не за горами вбір спеціалізації.

Г. ОРЛОВА,
студентка II курсу істфаку.

17 ноября — Международный день студентов

ДЕЙСТВУЮЩИЙ В ОГУ ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНЫМ И КОМИТЕТ УЧАЩИХСЯ «МОЛОДЕЖЬ МИРА В БОРЬБЕ ЗА МИР» ВЫСТУПИЛ С ОБРАЩЕНИЕМ К АМЕРИКАНСКИМ СТУДЕНТАМ.

ТЕКСТ ОБРАЩЕНИЯ БЫЛ ПЕРЕДАН В СОВЕТСКИЙ КОМИТЕТ ЗАЩИТЫ МИРА В МОСКВЕ, ГДЕ ИНИЦИАТИВА СТУДЕНТОВ ОГУ БЫЛА ВСТРЕЧЕНА С ОДОБРЕНИЕМ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ УЧАЩИХСЯ РЕШИЛ ПЕРЕСЛАТЬ ТЕКСТ СВОЕГО ОБРАЩЕНИЯ СТУДЕНТАМ ПОРОДНЕННЫХ С ОДЕССОЙ ГОРОДОВ.

Литературная гостиная

...создана на базе секции венгерских стажеров кафедры РКИ. Назначение этого нового клуба — знакомить иностранных учащихся с богатейшим наследием русской культуры. На заседании «Литературной гостиной», организованной преподавателями РКИ Ж. Л. Гоудиной, Ф. Н. Мироновым, М. В. Меркуловой, приглашаются студенты из многих стран, обучающиеся в ОГУ.

Первое заседание клуба, состоявшееся 30 октября, было посвящено жизненному и творческому пути А. С. Пушкина. Первая часть заседания прошла в форме конкурса чтецов: студенты из ВНР весьма эмоционально декламировали стихи величайшего русского поэта. Прозвучали: «К Пушкину», «Осень», «Я вас любил» и др. Вторую часть этого вечера едва ли можно назвать заседанием: венгерские студенты представили собравшимся инсценировку известной сказки А. С. Пушкина «Золотая рыбка». Это было веселое, динамичное, красочное зрелище, оцененное зрителями по достоинству. Надолго запомнится прекрасный вечер и организаторам, и гостям.

Кто живет в Ниуэ?

Всем известно, что жители Франции — француз, Испании — испанец, Китая — китаец. А как бы вы назвали жителей страны Тонга? Тувалу? Самоа? Того?

Социологический эксперимент, в ходе которого каждому из 200 студентов III курса факультетов филологического, механико-математического, физического и биологического предлагалось образовать название жителя малоизвестной страны — показал, что правильные ответы дают чаще всего студенты, хорошо разбирающиеся в вопросах политики.

Большое разнообразие в наименовании жителей одной и той же страны, услышанное от студентов, явилось малоутешительным результатом эксперимента. Так, например, от Тонга было образовано 6 вариантов. Среди них — тонганец, тонгасец, тонгиец, тонгец, тонгалезец, тонганиец. А правильный ответ «тонганец» из 200 опрашиваемых дали всего 62 студента. От названия страны Ниуэ с нетипичным для русского языка сочетанием трех гласных правильного образования не сделал никто. Среди ниуэйцев, ниуэцев, ниуэнцев не было ни одного ниуэнца, который образован по модели — название страны + суффикс «анец», — наиболее характерный для образования подобного рода слов.

Иными словами, и нам, говорящим на русском языке с детства, иногда приходится заглядывать в словарь.

Г. ЯРОЦКАЯ,
ассистент кафедры
русского языка.

На торжественном митинге комсомольцев и молодежи Центрального района Г. Одессы, посвященном Дню рождения комсомола, студенты Одесского госуниверситета подписывают обращение «Я голосую за мир».

Фото И. ДЗЕНЦИОЛ.

ОБРАЩЕНИЕ К АМЕРИКАНСКИМ СТУДЕНТАМ

Уважаемые друзья!

Нас, студентов, объединяет единая цель — жажда познания. Еще великий Сократ говорил, что самый оптимальный способ познания истины — диалог. А истина сейчас для всех одна — мир. И сегодня мы должны сделать все для того, чтобы политический диалог стал единственной формой познания истины, единственной формой решения всех внешнеполитических, а значит, и общечеловеческих проблем.

Олвин Тоффлер в своей книге «Шок от будущего» знакомит с любопытной статистикой. Последние 50 тысяч лет измеряются лишь 800 поколениями людей на планете. Из них — 650 провели свою жизнь в пещерах, только при жизни последних 70-и поколений люди научились точно измерять время. Неужели мы — последнее звено в этой цепи, неужели мы позволим времени, наполненному разумом, созданием, культурой, прерваться!

Встреча в Рейкьявике показала, что сегодня мы живем в уникальное, возможно, неповторимое в истории время, когда человечество может, наконец, распрощаться с долгим кошмаром страха. Мы считаем, что советские предложения, направленные на полное уничтожение ядерного оружия на планете к 2000 году, стали самым значительным шагом во имя мира за всю послевоенную эру. Отказаться от борьбы за их осуществление значило бы отказаться от права человечества на существование.

По нашему мнению, сегодня активное участие в решении вопроса о мире стало моральным долгом, уйти от которого не имеет права ни один сознательный человек. В значительной степени решение этого вопроса зависит и от нас, молодежи планеты, ибо человечество верит в свою смену. Мы должны помочь создать в мире такую нравственную атмосферу, когда гонка вооружений, раздувание военного психоза будут считаться преступлением против самого права людей на жизнь. Альберт Эйнштейн в книге «Мир, каким я его вижу» писал: «Необходимо пробудить сознание и здравый смысл народов, чтобы достичь новой ступени в жизни наций, откуда, оглядываясь назад, люди смотрели бы на войну как на необъяснимое слабоумие своих предков».

Если политики не могут договориться, давайте мы, студенты всего мира, протянем друг другу руки в борьбе против войны — на суше, в океанах и в космосе, ибо есть другая, большая сила — сила созидания, молодости и добра. Пока не поздно, друзья, давайте будем вместе бороться за наше будущее, за будущее наших детей!

Каждый, кто честен, встань с нами вместе,
В наши ряды, друзья!

Активисты международного комитета учащихся Одесского госуниверситета «Молодежь мира в борьбе за мир»: Роланд Дучк (Германская Демократическая Республика), Раматджан Гани (Афганистан), Александра Дорощенко (СССР), Зумбийн Хулан (Монголия), Педро де Хесус (Никарагуа), Нгуэн Тхи Нам Фьонг (Вьетнам), Хулия Инес Гонсалес Торрес (Куба), Флорентина Нюри Акоста (Куба) и другие.

МОЛОДИМ — ДЕРЗАТИ!

Навряд чи варто нагадувати читачам про те, що найзначніші наукові відкриття за всю історію природничих наук далеко не завжди здійснювались сивими відомими вченими.

Сьогодні, коли в зв'язку з перебудовою весь ритм нашого життя визначається стратегією прискорення соціально-економічного розвитку, зусилля молодих вчених повинні бути зосереджені на максимально більш повному і раціональному використанні свого творчого потенціалу. Не може вважатися спражнім вченим людина, заглиблена лише в свої наукові пошуки, людина, яка не цікавиться насущними проблемами країни, яка відірвана від життя, — така установка Комуністичної партії.

Зберегти все найбільш цінне з метою максимального внеску в перебудову — про все це йшла мова на звітно-виборних зборах Ради молодих вчених ОДУ, яка відбулась 30 жовтня ч. р.

Зі звітною доповіддю про роботу ради за минулий рік виступив голова Ради молодих вчених і спеціалістів В. КОВТУН.

В навчальних і наукових підрозділах університету, — відзначив доповідач, — працює і вчиться понад 500 молодих викладачів, співробітників і аспірантів. В ряді підрозділів, наприклад, на механіко-математичному, геолого-географічному, факультеті РІФ, кафедрі історії КПРС кількість молодих вчених складає близько половини загальної кількості співробітників.

Цей великий загін спеціалістів бере найактивнішу участь у здійсненні рішень XXVII з'їзду КПРС по комуністичному вихованню молоді, підвищенню їх суспільно-політичної і трудової активності, в прискоренні перебудови суспільного життя.

Серед найголовніших завдань Ради молодих вчених В. Ковтун назвав удосконалення ідейно-виховної роботи з молоддю, сприяння підвищенню професійного рівня вчорашніх студентів.

Другим важливим аспектом роботи РМВІС є діяльність, яка направлена на підвищення ефективності праці молодих викладачів і співробітників ОДУ. «Мова тут іде, — підкреслив В. Ковтун, — про підвищення вимогливості до наукової молоді, створення оптимальних умов для творчого спілкування в колективі, системи підвищення кваліфікації, яка б забезпечила молодим можливість швидко і ефективно поповнювати свої знання, одержувати нову інформацію. Здійснюється все це шляхом проведення наукових семінарів і конференцій, створення наукових шкіл, молоді вчені університету беруть участь у всесоюзних та республіканських конференціях, а представники мехмату і фізфаку брали участь навіть в міжнародних конференціях. Що стосується наукових публікацій, то, наприклад, молоді фізики в цьому році опублікували 115 (!) наукових робіт, математиками — 67. Вказано, що молоді вчені ОДУ беруть участь у виконанні близько 200 госпдоговірних і 80 госпбюджетних тем.

«Вагомим науковим досягненням молодих вчених ОДУ, — сказав далі В. Ковтун, — є те, що молодшому науковому співробітнику НДЛ-2 фізичного факультету Л. Бойчук за виконану роботу присуджено премію Ленінського комсомолу».

В доповіді відзначені і недоліки. Ще недостатню кількість робіт молоді вчені пропонують на конкурси, епізодичною є участь молодих вчених у винахідницькій роботі. Це тим більш прикро, що в університеті є хороший досвід роботи молодих вчених проблемної лабораторії інженерної геології ОДУ. На базі цієї ла-

бораторії і лабораторії біохімії і морської гідрогеології Інституту геологічних наук АН УРСР створено і нині успішно працює комплексний творчий молодіжний колектив «Шельф» (керівник одеської групи Є. Коніков). Тут же ведеться робота по створенню нового колективу «Океан».

Доповідач відзначив успішний захист молодими вченими кандидатських дисертацій в минулому році: 11 — на мехматі, 5 — на фізфаці, 4 — на хімфаці. Цікаво йдуть справи в цьому питанні на біологічному та історичному факультетах — жодного захисту за 1986 рік.

Активізувалась робота молодих співробітників і викладачів зі студентською молоддю. Так, аспіранти і молоді викладачі кафедри історії КПРС, політекономії, наукового комунізму проводять в гуртожитках №№ 3, 4, 5 так звані «вечори за круглим столом» (відповідає І. Терещенко, Л. Фенік), залучають студентів до науково-дослідницької роботи.

В звітній доповіді говорилось про різноманітність форм діяльності РМВІС: робота зі школярами, організація роботи студентів в колгоспах і радгоспах, в літніх будівельних загонах. Особливо відзначена робота молодих вчених на промислових підприємствах міста з метою перерахування зароблених коштів в Фонд миру, Чорнобіля і потерпілих від землетрусу в Мексиці.

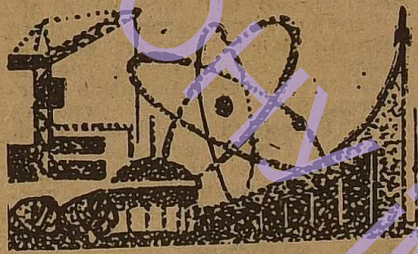
Завершуючи свою доповідь В. Ковтун торкнувся деяких проблем РМВІС: недостатньо тісного зв'язку з ректоратом, парткомом ОДУ, що часом перешкоджає оперативному рішення тих чи інших питань. Одна із злободенних проблем у молоді — це проблема забезпечення житлом. «Вихід з цієї ситуації є, — зазначив доповідач, — це створення МЖК. Однак підтримки з боку адміністрації ми поки що не відчуваємо».

Потім В. Ковтун оголосив результати підбиття підсумків роботи РМВІС за звітний період. Місяця серед підрозділів розподілились таким чином: перше — мехмат, друге — фізфак, третє — юрфак. Серед кафедр суспільних наук: перше — кафедра історії КПРС, друге — кафедра наукового комунізму, третє — кафедра політекономії.

В обговоренні доповіді взяли участь: заступник секретаря комітету комсомолу ОДУ В. Немерцалов, керівник одеської групи КТМК «Шельф» Є. Коніков, зав. патентним відділом ОДУ А. Яковлев, доцент кафедри кримінального права, процесу і криміналістики В. Дрьомін.

З цікавістю слухали присутні на зборах виступ молодого вченого — геолога Є. Конікова. Він поділився досвідом роботи в комплексному творчому молодіжному колективі «Шельф», який було створено в 1985 році за ініціативою Інституту геологічних наук АН УРСР. Дослідник підкреслив, що програма робіт, схвалена ЦК ВЛКСМ, включає вирішення як теоретичних, так і практичних питань. Основне завдання дослідників — вивчення процесів опадоутворення на шельфі. Вирішення цього теоретичного завдання дасть змогу прогнозувати наявність на тих чи інших ділянках шельфу запасів корисних копалин, тобто забезпечить вихід в практику. Є. Коніков відзначив і складності в роботі КТМК «Шельф»: відсутня ефективна координація дій учасників КТМК і адміністрації.

Зав. патентним відділом ОДУ А. Яковлев відзначив той факт, що багато молодих вчених не розуміють ролі винаходів в науці, гостро критикував дрібномет'я. Працюючи над тією чи іншою проблемою, дослідники часто не видають технічних рішень; робота обмежується рівнем раціоналізації для наукової роботи в самому університеті. Хоча щорічно вченими університету подається 120—125 заявок на винаходи (задовольняється приблизно половина з них), справа до продажу ліцензій за рубіж практично не доходить. Все це повинно викликати певні роздуми не тільки молодих вчених, але і вчених ОДУ взагалі.

Доцент кафедри кримінального права, процесу і криміналістики В. Дрьомін, відзначаючи позитивні і негативні моменти діяльності РМВІС, говорив: «зокрема, про те, що на молодих викладачах і співробітниках ОДУ лежить велике навантаження. Молоді викладачі беруть участь в навчальному процесі, що забирє багато часу і сили. Крім того, вони виконують велику кількість громадських доручень. Це треба мати на увазі, коли мова йде про об'єктивну оцінку їх діяльності: треба не тільки питати з них, треба створювати їм нормальні робочі і побутові умови».

В одноставно прийнятій учасниками зборів постанові відображені всі проблеми, порушені в доповіді і виступах.

Збори завершилися нагородженням кращих молодих вчених і спеціалістів ОДУ. Грамоти вручені С. Симонову, Є. Конікову, В. Дрьоміну, О. Вальчуку, Г. Калиниченко, Л. Бойчук, І. Новак, Л. Цой, О. Андрієвському, І. Немченко, багатьом іншим.

...Ось і закінчилися збори молодих вчених університету. Але учасники зборів ще довго не розходяться: обговорюють все почуте, діляться планами на майбутнє, знаходять друзів і однодумців. Скільки цікавої роботи чекає їх! Хай частить їм на їхньому нелегкому шляху. Побажімо їм успіхів!

О. ГУБАР.

У ВСЕСОЮЗНИЙ ГІДРОЛОГІЧНИЙ З'ЇЗД

ВНЕСОК ВЧЕНИХ ОДУ У ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ РАДЯНСЬКОЇ ГІДРОЛОГІЇ.

20—24 жовтня в Ленінграді проходив V Всесоюзний гідрологічний з'їзд, який було організовано з метою широкого обговорення сучасних завдань гідрології, основних напрямів вивчення і раціонального використання водних ресурсів країни в світлі рішень XXVII з'їзду КПРС по прискоренню науково-технічного прогресу і якнайшвидшому впровадженню досягнень сучасної науки в народне господарство.

В роботі з'їзду взяли участь представники провідних науково-дослідних, проектних організацій і навчальних закладів Держкомгідромету СРСР, АН СРСР і союзних республік, Мінводгоспу СРСР, Мінгео СРСР, Мінрічфлоту СРСР, Мінвазу СРСР, Мінсільгоспу СРСР та інших міністерств і відомств. Своїх делегатів прислали також і країни, з якими СРСР має договори про співробітництво з питань гідрології (УНР, НРБ, ЧССР, НРР, ПНР, МНР, КНДР, СФРЮ).

З'їзд розглянув найбільш актуальні проблеми радянської гідрологічної науки, пов'язані з науковим обґрунтуванням крупних водногосподарських заходів, реалізацією загальнодержавних і регіональних планів в галузі раціонального використання водних ресурсів СРСР, визначив основні перспективні напрями радянської гідрології.

Одеський університет на з'їзді представляла група співробітників кафедри фізичної географії і НДЛ-14.02, очолювана професором Г. І. Швєбсом, який в співавторстві з кандидатом технічних наук Н. К. Бобровицькою (Державний гідрологічний інститут) зробив ключову оглядову доповідь на секції руслових процесів і наносів по темі «Ерозія і стік наносів з водозборів». На цій же секції були подані доповіді співробітників ОДУ А. А. Світличного, М. І. Ігошуна, В. В. Білова, С. С. Прокопенко, М. Є. Романчук, С. О. Антонової, Ю. М. Соколова.

Спільна доповідь була зроблена співробітниками Ростовського і Одеського університетів, Державного гідрологічно-

го інституту на секції гідрологічного обґрунтування водногосподарських заходів. Автори доповіді — А. Б. Горстко, М. І. Чередицева, Г. І. Швєбс, А. А. Світличний, В. Ф. Гульверт, В. П. Ємець. На секції водних ресурсів водного балансу була представлена доповідь Г. І. Швєбса, А. Б. Горстко і О. С. Пак «Географо-гідрологічні основи імітаційного моделювання раціонального використання водних ресурсів». І, нарешті, на секції якості вод і наукових основ їх охорони була представлена доповідь О. С. Пак «Оцінка якості водних ресурсів річкового басейну методами картографічного і математичного моделювання».

Доповіді одеських гідрологів заікавали вчених і спеціалістів народного господарства. Приємно відзначити, що в проблемній доповіді академіка Ц. С. Мірчулави і професора Б. Ф. Сніщенко підкреслювалось, що в ОДУ (Г. І. Швєбс та ін.) ведуться плідні дослідження з загальнотеоретичних проблем ерозознавства і його зв'язку з гідрологією ґрунтознавства. До безсумнівних здобутків одеситів по праву було віднесено розроблену методику по оцінці змиву ґрунтів і розрахунку поверхневого змиву.

Успіхи гідрологів ОДУ в галузі дослідження і раціонального використання водних ресурсів — гідний внесок в роботу по перебудові наукововиробничої сфери, в справу прискорення науково-технічного прогресу.

М. ІСАКОВ,
с.н.с. НДЛ-14.02,
учасник IV і V Всесоюзних
гідрологічних з'їздів.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

Наші легкоатлети — перші

Напружене спортивне життя університету набирає втевненої ходи. Напередодні 69-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції команда ОДУ порадувала любителів спорту своєю перемогою в легкоатлетичній естафеті, присвяченій цій знаменній даті.

30 жовтня дві команди одного з найстаріших вузів Одеси стартували в пробігу на приз газети «Чорноморська комуна».

Щороку спортсмени університету беруть участь в цих змаганнях, займаючи ось вже на протязі 9 років друге місце серед вузів міста. В цьому році однією з команд ОДУ в наполегливій боротьбі вдалось випередити свого постійного суперника — педагогічний інститут.

1 листопада команда - переможниця в складі Олега Ткаченка, Світлани Романчук, Олега Білоуса, Бориса Боярчукова, Рустама Биктіна, Олени Петрової, Миколи Яниченка, Ірини Скибинських, Олександра Нарейського, Ніни Малакової приймала поздоровлення від керівництва університету, спортивної громадськості, друзів

по навчанню. Це спортивне досягнення стало визначною подією для університету, адже подібна перемога була вперше одержана нашим вузом 34 роки тому, коли в складі команди, будучи ще студентами, виступали В. В. Сердюк, І. П. Зелінський, І. В. Носорєв.

Голова ДСТ «Буревісник» М. М. Шульга висловила подяку університетській команді. Зі спортивною перемогою наших студентів поздоровив ветеран праці і спорту, тренер перших післявоєнних років А. Л. Луповер.

Т. КОШЕЛОВА,
студентка I курсу фізфаку

ПОПРАВКА

В «ЗНК» № 35 від 7 листопада ц. р. на 1-й стор. в матеріалі «Переможці соціалістичного змагання» слід читати: «У зв'язку з закликом колективу кафедри історії СРСР».

В матеріалі «У парткомі університету» перший рядок читати: «Партком, зокрема, відзначив, що звітню - виборна кампанія в 74 партгрупах в основному пройшла...» і далі за текстом.

Наступний номер газети вийде 28 листопада ц. р.

270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ: тел. 23.84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.